

L'edició de Pasqua del Festival Perelada dibuixa un doble recorregut musical entre el dol i l'esperança del Barroc alemany a la idea de comiat del Renaixement hispànic

- **Vox Luminis, sota la direcció de Lionel Meunier, ha traçat a Peralada un recorregut pel barroc alemany que transforma el dol en consol i esperança**
- **O Vos Omnes, dirigit per Xavier Pastrana, ha tancat el doble programa amb l'*Officium Defunctorum*, el gran comiat musical de Tomás Luis de Victoria**

Peralada, 4 d'abril de 2026.- El Festival de Pasqua de Peralada ha viscut aquest Dissabte Sant una d'aquelles jornades que semblen pensades com una sola respiració. Dos concerts, a la tarda i a la nit, han abordat la mort, el dol i la transcendència des de tradicions molt diferents, però amb una clara voluntat de diàleg. Primer, Vox Luminis i Lionel Meunier han presentat *Ein deutsches Barockrequiem*, un programa construït a partir de música sacra alemanya dels segles XVII i XVIII. Després, O Vos Omnes, dirigit per Xavier Pastrana, ha ofert l'*Officium Defunctorum* de Tomás Luis de Victoria, una de les grans fites del Renaixement hispànic del més cèlebre polifonista de l'època. Entre l'una i l'altra proposta, Peralada ha dibuixat un arc complet: de la paraula que cerca consol a la cerimònia sonora que converteix la pèrdua en recolliment.

No ha estat només una coincidència temàtica. La jornada ha tingut sentit com a conjunt perquè cada concert ha ocupat un lloc molt precís dins d'un mateix relat. El programa de la tarda ha ofert un recorregut fragmentat, format per peces de diversos autors, que ha construït una idea de rèquiem sense ser-ho en sentit litúrgic estricte. El de la nit, en canvi, ha concentrat tota la força en una sola obra de gran alè, escrita per a les exèquies de l'emperadriu Maria d'Àustria i publicada el 1605. Una peça que convida al

recolliment i a la introspecció i més encara amb la sorprenent disposició dels cantants i una il·luminació mínima, però molt suggeridora. Dues maneres, en definitiva, d'ordenar musicalment una mateixa pregunta: què fa la música quan s'acaba amb la mort.

Vox Luminis ha obert el doble programa amb una proposta poc convencional i molt ben travada. El programa titulat *Ein deutsches Barockrequiem* ha reunit obres de Scharmman, Selle, Schein, Geist, Briegel, Hammerschmidt, Schwemmer, Förtsch i Tobias Michael en una successió que ha volgut donar forma a un itinerari espiritual. La idea de fons neix de l'ombra de Schütz i dialoga també amb Brahms. No perquè aquest repertori s'hi assembli directament, sinó perquè comparteix amb el gran rèquiem romàntic alemany la voluntat de posar l'accent menys en la por que en la consolació.

Aquesta intenció s'ha fet visible des de l'arrencada. El programa ha començat amb una invocació severa, *Gedenke, Herr, wie es uns gehet*, i a partir d'aquí ha anat desplegant una successió de peces que han alternat súplica, meditació, fragilitat i esperança. No hi ha hagut, doncs, una simple acumulació de motets, sinó una autèntica progressió. El dolor hi ha estat present com un punt de partida. Tot el recorregut ha tendit cap a una claror final, cap a aquella idea de repòs que ja apareix en els títols mateixos d'algunes peces i que culmina amb *Selig sind die Toten (Benaürats els morts)*. Una de les virtuts del concert ha estat precisament aquesta capacitat de construir una unitat a partir de materials dispersos. La suma de recursos com ara dissonàncies, imitacions, silencis, contrastos, girs ascendents o descendents ha estat determinant per aconseguir un determinat efecte general: donar relleu al text i convertir-lo en discurs emocional. En aquest repertori, la paraula pesa. Cada peça sembla buscar la manera més directa d'acompanyar el sentit del text bíblic o litúrgic i és aquí on el programa troba la seva coherència: en la relació entre música i paraula, entre dolor humà i promesa de redempció.

També hi ha hagut, en la proposta de Meunier, una clara voluntat de descoberta. No es tractava de reunir noms centrals del cànon, sinó de reivindicar compositors menys freqüentats i fins i tot peces que no han estat enregistrades. Aquesta aposta ha donat al concert un aire de recuperació viva, no pas d'exercici arqueològic. Més que una lliçó d'història, el que ha

aparegut és un relat ben travat sobre la mort i l'esperança dins el món protestant alemany. El concert ha anat guanyant sentit a mesura que avançava, fins a deixar la impressió d'un trajecte complet, ben tancat i amb una nota final de reconciliació. El públic ha premiat la brillant actuació de la formació dirigida per Meunier amb una llarga ovació que ha tingut recompensa, un bis que ha consistit en la interpretació del motet *Ich hebe meine augen auf zu den Bergen*, d'Hammerschmidt.

El cant del cigne de Tomàs Luis de Victoria

Si la tarda ha estat un camí, la nit ha estat una immersió. Amb l'*Officium Defunctorum*, O Vos Omnes ha entrat de ple en una altra tradició i en una altra manera d'entendre la solemnitat. Tomás Luis de Victoria hi apareix com el gran compositor del Renaixement hispànic i com un autor que, en aquesta obra, sembla resumir un món. Escrita arran de la mort de Maria d'Àustria i publicada dos anys després, la partitura integra diversos moments de l'ofici de difunts i es presenta com una construcció d'una gran coherència espiritual. Xavier Pastrana, director de O Vos Omnes, la llegeix com el "cant del cigne" del compositor i també com la cloenda d'una època musical sencera.

El concert s'ha articulat al voltant d'aquesta idea de comiat i, d'entrada, ja ha sorprès al públic que anava accedint a l'església del Carme, ja que s'ha disposat de manera molt curiosa un gran nombre d'espelmes arreu de tota la nau del temple, l'espai central de la qual l'ocupava un petit escenari elevat amb els faristols dels membres d'O Vos Omnes situats de manera circular. Els cantants, doncs, quedaven acarats i d'esquenes al públic que els envoltava. Quan s'ha apagat la llum d'entrada de públic, l'atmosfera de dins el temple s'ha transformat a la llum de les espelmes. Visualment ha estat meravellós.

A diferència del programa de Vox Luminis, aquí no hi ha hagut fragments reunits per formar un relat, sinó una sola obra amb pes propi, capaç de sostenir tota la vetllada. Victoria recorre en aquesta obra a una escriptura a sis veus i que fa servir el cant pla com a base estructural de bona part del conjunt. Però allò que arriba amb més força, més enllà de qualsevol consideració tècnica, és la impressió de contenció. Tot hi sembla mesurat,

depurat, despullat de qualsevol gest sobrer. I és justament aquí on l'obra troba la seva capacitat de commoure. L'inici amb *Taedet animam meam*, extret del Llibre de Job, ja ha marcat aquesta línia. Victoria renuncia gairebé del tot a l'ornament per expressar la solitud del sofriment humà davant Déu. Aquest to no s'ha abandonat després, ha impregnat tota la missa de difunts, el responsori i el motet final. Hi ha hagut moments d'una expressivitat més oberta, com en l'ofertori *Domine Jesuchriste*, on la música acompanya paraules especialment carregades de sentit, però fins i tot aquí la força no ha vingut de l'excés, sinó del control. Victoria cerca només dir allò que és essencial.

Això explica que *l'Officium Defunctorum* continuï sent avui una obra d'una vigència sorprenent. El compositor va trobar una manera neta i pregona de donar forma a una experiència universal. L'obra proposa un recorregut interior: de la desesperació a l'acceptació i d'aquí a una confiança final dipositada en mans del Creador. És un procés espiritual, però també profundament humà. I és això el que fa que aquesta música no quedi tancada en la seva funció original i continuï parlant amb claredat molt més enllà del seu temps. Allà on el barroc alemany havia anat avançant cap al consol, Victoria ofereix una resposta més quieta, més nua i més definitiva.

Vist en conjunt, el Dissabte Sant de Peralada ha deixat una proposta d'una gran coherència. S'ha construït una veritable conversa entre dues cultures musicals europees. D'una banda, el món protestant alemany, que ha convertit el text en guia d'un recorregut que ha anat del plor a l'esperança. De l'altra, la tradició catòlica hispànica, que ha trobat en Victoria una forma de solemnitat austera i perdurable. Entre l'una i l'altra, la jornada ha dibuixat una reflexió completa sobre la mort com a espai de memòria, d'ordre i de consol.